

Udvalget stillede Forslag, at § 5 skal udgaa, vedtages. § 5 gaar ud paa, at Forligskommissionen ikke skal være berettiget til at udsætte Sagen, naar Modparten herimod gjør Indsigelse, og dette forekommer mig at være en meget gavnlig Indskrænkning i Forligskommissionens Virksomhed; thi vi maa vel erindre, at Stævningen til Forlig ikke blot kan benyttes og bliver benyttet som Indledning til en Sag eller som Middel til at faae en Sag afgjort i Måndelighed, men at den ogsaa bliver benyttet som Chitane. Dette er Noget, som vistnok er de Herrers velbekendt, og det gjælder ikke blot, naar den indstævnte Part bor i samme By, hvor Forligskommissionen holdes, men det kan i endnu højere Grad blive Tilfældet, naar den indstævnte Part bor langt fra Byen. Man nøder ham da til at komme til det Sted, hvor Forligskommissionen holdes, angaaende en Sag, hvorom Modparten maaske ofte slet ikke tænker paa at anlægge Sag. Man maa vel erindre, at Forligskommissionen kan misbruges og bliver misbrugt; jeg kjender Tilfælde i den Retning. Der er altid Tilhøjelighed hos Forligskommissioner til at faae Forlig bragt i Stand, og dertil ere de jo ogsaa indstiftede. Saasnart altsaa en Klager siger: Hvis vi betænke os i otte Dage, kunne vi maaske komme til Forlig; men Modparten siger: Der er aldeles ingen Grund til denne Sag; jeg vil slet ikke have Forlig i den, fordi jeg er nødt til at vinde den, det er en Chitanefag, vil Forligskommissionen dog sige: Vi mene, at det var rart, om vi kunde faae et Forlig i Stand, og derfor sætte vi et nyt Møde til om 8te Dage; Du kan da rejse to eller fire Mil igjen. Dette skulde de Herrers erindre; De tænke kun paa de gode Sider ved Forligskommissionen, men den har tillige sine mislige Sider. I hvor mange Sager der end forliges igjennem Forligskommissionerne, kan der dog finde Misbrug Sted, som i mange Tilfælde kunne have den uheldige Virkning, at de i en utilbørlig Grad besværliggjøre og forhindre den, der har Ret, i at komme til sin Ret. Hvad særlig Sagsførerne angaa, da vil jeg sige, at man, naar man nu lader møde ved Fuldmægtig — Noget, jeg ikke finder Anledning til yderligere at indskrænke, saaledes som det ærede Udvalgs Flertal har foreslaaet — i Almindelighed ikke benytter En eller Anden, en virkelig god Mand, men en Kommissionær, og jeg foretrækker langt, at man lader Sagsførere og Sagsførerfuldmægtige møde, fremfor Kommissionærer. Kommissionærer ere de fletteste Forligsmæglere, hvorimod Sagsførere, efter hvad jeg kjender dertil, ere de bedste. Sagsførerne ere i Almindelighed bedre Forligsmæglere, end Parterne selv, idet de ere lettere til at indgaa Forlig end selve Parterne. Derfor vil jeg ogsaa anbefale, at man stemmer imod Forslagene under Nr. 6 a og 6 b, og ligeledes vil jeg anbefale, at man stemmer imod Forslagene under Nr. 7 og 8, der gaa ud paa at paalægge

yderligere Bøder og Vanskeligheder med Hensyn til Møde i Forligskommissionen. Det er om disse Punkter, Udvalget har indgaaet dette meget lovpriste Forlig, men det hører til den Art Forlig, som man meget maa betænke sig for, og som jeg ogsaa vil haabe ikke kommer til at staa i nogen Lov. — Der er en Art Sager, hvori Forligsprøven medvirker til, at det bliver meget vanskeligt og i mange Tilfælde ligefrem umuligt at komme til sin Ret; det er den Art Sager, om hvilke jeg tilligemed flere ærede Medlemmer har skillet et Vædringsforslag. Det angaar de Gjældsager, der dreie sig om Beløb under 100 Rd., eller 200 Kr., i hvilket Beløb Renter og Procesomkostninger ikke ere medregnede, og desuden er selvsjælgelig Betydsager undtagne derfra. Det er derfor, vi have valgt den Betegnelse, der findes i Forslaget, nemlig: „I de i Forordningen af 6te August 1824 omhandlede Gjældsager“. Med Hensyn til disse Sager have vi foreslaaet, at Forligsmæglingen i Fremtiden bliver at foretage af vedkommende Ret, naar Sagsøgeren begjærer det. Her i Kjøbenhavn er denne Fremgangsmaade allerede tilladt, og det har viist sig meget heldig, at Forligsmægling ved saadanne Sager kan foretages samtidig med eller umiddelbart forud for, at Sagen falder i Rette, saaledes at Parterne ikke behøve to Gange at give Møde. Udenfor Kjøbenhavn have vi dog kun foreslaaet, at det skal ske, naar Sagsøgeren begjærer det, saaledes at det ikke er et absolut Naabud, at det skal ske. Det vil ses, at vort Forslag i ingen Henseende gaar ud paa, at lade disse Sager eller overhovedet nogen Sag foregaa uden Forligsprøve; men Forskjellen er kun den, at Forligsprøven i de omhandlede Sager skal foretages umiddelbart spænd Retsagen, hvis en saadan følger efter, og at den skal foretages af Dommerne i Stedet for af en særlig Forligskommission. Nu er Forholdet i den Art Sager saaledes, at det er vanskeligt at komme til sin Ret i smaa Gjældsager. De Herrers kunne spørge Handlende, Haandværkere og alle Axters Næringsdrivende i Provindserne, der have en Mængde smaa Gjældsposter hos Forskjellige, og de ville da faae ontrent samme Svar af dem Alle: Vi kunne ikke staa os ved at inddrive noget af det Slags Beløb; thi Uvilligheden og Omkostningerne ved at inddrive det Slags Gjældsposter ad Rettens Vej ere saa betydelige, at hele Beløbet vil svinde hen og ofte Mere. Hvis man ikke vil gjøre ligefrem Uret med Hensyn til hele den paagjældende Klasse af Fordringshavere, gjælder det i saadanne Sager om at lette Afgangen for de Vedkommende til at komme til deres Ret, og det sker herved, at man tillader dem at forlange eet Møde i Stedet for to, og at man sætter dem i Stand til at foretage Sagen hurtigere, end de ellers vilde kunne gjøre det. Dernæst er der foreslaaet: „Til Forligsprøve i denne Art Sager, saavel i som udenfor